

STRÅLEBESKYTTELSES- REGLER UNDER REVISION

TEKST JØRGEN STAGE JOHANSEN

Sundhedsstyrelsen, Strålebeskyttelse (SIS) er i gang med en gennemgribende revision af reglerne om strålebeskyttelse.

I perioden 27. september – 26. oktober 2017 var der høring om forslag til lov om ioniserende stråling og strålebeskyttelse.

I perioden 15. november – 13. december 2017 var der høring om tre bekendtgørelser, som skal udstedes med hjemmel i strålebeskyttelsesloven.

Både den nye lov og de tre bekendtgørelser forudsættes at træde i kraft den 6. februar 2018.

LOV OM IONISERENDE STRÅLING OG STRÅLEBESKYTTELSE

Sundhedsstyrelsens høringsbrev vedrørende forslag til lov om ioniserende stråling og strålebeskyttelse (strålebeskyttelsesloven) fastslår, at loven har baggrund i EU's Strålebeskyttelsesdirektiv, hvis fulde titel er: 2013/59/EURATOM om fastlæggelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling. Strålebeskyttelsesdirektivet skal være implementeret i dansk ret senest den 6. februar 2018.

Samtidig gennemføres en modernisering af den gældende lovgivning om beskyttelse mod ioniserende stråling. I dag er de overordnede rammer indeholdt i to love fra henholdsvis 1930 (Røntgenloven) og 1953 (Radioaktivitetsloven). Med den nye strålebeskyttelseslov vil Røntgenloven og Radioaktivitetsloven blive

ophævet og erstattet med én samlet Strålebeskyttelseslov.

Overordnet vil de ændrede regler betyde, at den nuværende retstilstand på området i det væsentligste videreføres.

BEKENDTGØRELSE MED HJEMMEL I STRÅLEBESKYTTELSESLOVEN

For at udfylde den kommende strålebeskyttelseslov vil SIS udstede tre bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om ioniserende stråling og strålebeskyttelse
- Bekendtgørelse om brug af strålingsgeneratorer
- Bekendtgørelse om brug af radioaktive stoffer.

I høringsbrevet henviser Sundhedsstyrelsen også her til, at bekendtgørelserne sættes i kraft med henblik på implementering af Strålebeskyttelsesdirektivet.

Bekendtgørelserne skal sammen med strålebeskyttelsesloven udgøre grundlaget for beskyttelse af mennesker og miljø mod skadelige virkninger af ioniserende stråling ved brug af menneskeskabte eller naturlige strålekilder eller ved udsættelse for stråling, uanset om der er tale om planlagte eller eksisterende bestrålingssituationer eller bestråling, der skyldes en nødsituation.

Sundhedsstyrelsen fremhæver, at de fastsatte vilkår i udkast til de tre bekendtgørelser i vidt omfang er generelle bestemmelser i modsætning til det nuværende sæt af bekendtgørelser på strålebeskyttelsesområdet, hvor vilkår er yderst detaljeret beskrevet. SIS begrundede denne tilgang med erfaringer fra myndighedsarbejdet gennem mange år.

Den reviderede lovgivning vil samtidig betyde, at en lang række nuværende bekendtgørelser ophæves.

Mere præcist nævnes i udkast til Bekendtgørelse om ioniserende stråling og strålebeskyt-

TILSTRÆBTE ELEMENTER MED DE NYE BEKENDTGØRELSE

SIS oplister i høringsbrevet nogle elementer, som gennemføres i de nye bekendtgørelser:

- Stærkere fokus på berettigelse og optimering
- Kategorisering af arbejdstagere i kategori A hhv. kategori B og C
- Præcisering af arbejdsgiveransvar i relation til eksterne arbejdstagere
- Indførelse af kontrollerede henholdsvis overvågede områder
- Etablering af undtagelses- og frigivelsesniveauer for kunstigt fremstillede radioaktive stoffer
- Etablering af system for strålebeskyttelsesekspert – RPO, RPE hhv. MPE. I forlængelse af implementeringen af direktivet vil Sundhedsstyrelsen i samarbejde med relevante aktører i løbet af de næste år etablere et formelt system for myndighedsanerkendte strålebeskyttelsesekspert
- Regulering af veterinærmedicinsk brug af ioniserende stråling
- Regulering af ikke-medicinsk billeddannelse
- Nedsættelse af dosisgrænsen for ækvivalent dosis til øjets linse til 20 mSv/år for arbejdstagere.

telse, at 17 bekendtgørelser vil blive ophævet. Blandt andet ophæves bekendtgørelse nr. 954 af 23. oktober 2000 om anvendelse af åbne radioaktive kilder på sygehuse, laboratorier m.v. – en bekendtgørelse, som mange laboratorieansatte vil kende som baggrund for næsten to årtiers regulering af arbejde med radioaktivitet.

NYE VEJLEDNINGER I 2018

Sundhedsstyrelsen forventer i løbet af 2018 at udarbejde vejledninger, der detaljeret beskri-

ver, hvorledes aktører kan leve op til vilkårene i bekendtgørelserne. Det vil være muligt at leve op til bekendtgørelsernes vilkår på flere forskellige måder og med alternative midler, blot skal alternativerne på tilsvarende vis leve op til vilkårene og særskilt dokumenteres for Sundhedsstyrelsen.

KONSEKVENSER AF REGULERINGEN

Det er for tidligt at vurdere konsekvenserne af de kommende nye regler. Foreløbig skal loven godkendes af Folketinget, som havde 3. behandling af forslag om Strålebeskyttelsesloven den 9. januar 2018. Først når loven er vedtaget, kan bekendtgørelserne endeligt tilrettes.

Nye søgninger om aktiviteter skal altså om kort tid behandles efter den nye lovgivning. De tre udkast til bekendtgørelser har beskrevet overgangsbestemmelser, som betyder at godkendelser, autorisationer m.m. udstedt efter hidtil gældende regler bevarer deres gyldighed, indtil andet bestemmes af Sundhedsstyrelsen.

Hvis de nye bekendtgørelser indeholder mere vidtgående bestemmelser, kan de dog træde i stedet for hidtidige vilkår.

ARBEJDSMILJØBREVKASSEN

Redaktionen består af brevkasseredaktørerne Jørgen Stage Johansen og Vivian Plesner samt faglig sekretær Helle Vendelbo Jensen.

Alle medlemmer er velkomne til at indsende spørgsmål eller foreslå emner til uddybelse i LABORANTEN. Skriv til miljoebrevkassen@dl-f.dk. Arbejds miljøbrevkassen svarer altid direkte tilbage til medlemmet, og efter aftale med medlemmet bruges emnet muligvis til artikler i LABORANTEN. Spørgeren vil være anonym i LABORANTEN.

